

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Історичний факультет
Кафедра етнології та краєзнавства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник декана
науково-педагогічної та
навчальної роботи
Тарас ПШЕНИЧНИЙ

2022 рік

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ВСТУП ДО УНІВЕРСИТЕТСЬКИХ СТУДІЙ

для студентів

галузь знань **03 Гуманітарні науки**
спеціальність **032 Історія та археологія**
освітній рівень **перший (бакалаврський)**
освітня програма **Історія України та культурна антропологія
(з поглибленим вивченням іноземних мов)**
вид дисципліни **обов'язкова**

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2022 /2023
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS	2
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	залік

Викладач: Коцур Анатолій Петрович, доктор історичних наук, професор кафедри етнології та краєзнавства

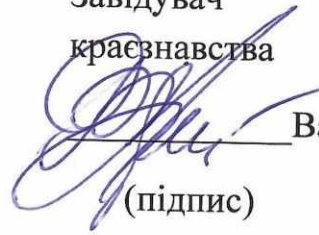
Пролонговано: на 2022/2023 н.р. «29» 08 2022 р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. (_____) «__» ____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Розробник: Коцур Анатолій Петрович доктор історичних наук, професор,
професор кафедри етнології та краєзнавства

ЗАТВЕРДЖЕНО

Завідувач кафедри етнології та
краєзнавства

Валерій КАПЕЛЮШНИЙ

(підпис)

Протокол № 12 від «30» червня 2022 р.

Схвалено науково-методичною комісією історичного факультету

Протокол № 1 від «26» серпня 2022 року

Голова науково-методичної комісії

Наталія ТЕРЕС

(підпис)

ВСТУП

1. Мета дисципліни – вивчення історії еволюції освітніх знань людства, традицій університетської освіти в Україні та світі, ознайомитися з історією основних етапів діяльності Київського університету, минулим історичного факультету, його науково-навчальною роботою. Набути навички роботи з науковою літературою і джерелами, їх аналізу та застосування.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. Знати основні етапи, закономірності та характеристики історико-культурного процесу;
2. Вміти орієнтуватися в питаннях організації навчального процесу в системі вищої освіти, збирати та інтерпретувати інформацію щодо феноменів та явищ культури, культурних процесів та подій;
3. Володіти елементарними навичками наукового дослідження та управління інформацією, навичками активного слухання, використання іншомовних фахових інформативних джерел.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Розглядаються основні віхи зародження та становлення системи вищої освіти в історії світової цивілізації, основні поняття та класифікація вищих навчальних закладів; роль і вплив українських навчальних закладів на формування традицій вищої школи; звертається увага на особливості Болонської системи освіти; простежуються основні етапи становлення, розвитку та діяльності Київського національного університету імені Тараса Шевченка загалом, та історичного факультету зокрема.

4. Завдання (навчальні цілі): формування цілісної системи знань про історію університетської освіти. Студент має засвоїти наукові методи аналізу університетської освіти, науково-дослідницької роботи, набути навички опрацювання наукової літератури та джерел, їх застосування. Ознайомитись з історією Київського університету та історичного факультету, аналізувати основні тенденції сучасної системи вищої освіти.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання (РН)			
1.1	Знати основні першоджерела класичної освіти, особливості західноєвропейської класичної освіти в період Середньовіччя	лекція, самостійна робота	бліц-опитування	10%
1.2	Знати специфіку функціонування університетів на українських землях та в українській діаспорі у XIX – XX ст.	лекція, самостійна робота	контрольна робота з тем ЗМ1	15%
1.3	Знати: історію Київського університету наприкінці XIX – у перші десятиліття XX ст.	лекція, самостійна робота	контрольна робота з тем ЗМ2	15%
1.4	Знати особливості розвитку Київського національного університету імені Тараса Шевченка періоду незалежності	лекція, самостійна робота	реферат	20%
2.1	Вміти визначати сутність та особливості вищої освіти від першовитоків до початку XX ст.	лекція, самостійна робота	підсумкова контрольна робота залік	20%
2.2	Вміти робити порівняльний аналіз особливостей освітнього процесу в Україні та світі.	лекція, самостійна робота	підсумкова контрольна робота залік	20%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання
(необов'язково для вибіркових дисциплін які не входять до блоків спеціалізації)

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2
Програмні результати навчання (назва)						
ПРН 2. Розуміти контекст і причини відповідних історичних подій та використовувати ці знання у професійній діяльності.	+	+	+		+	+
ПРН 12. Здійснювати комунікацію з професійних питань з представниками наукових, громадських, релігійних і національно-культурних організацій і спільнот.	+	+		+		+
ПРН 13. Розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот, ефективно співпрацювати з носіями різних історичних та культурних цінностей.		+	+	+	+	
РН 17. Вміти визначати загальні закономірності та особливості розвитку українського суспільства та української культури в різні історичні періоди.	+	+		+		+
ПРН 18. Знати основні теоретичні проблеми сучасної культурної антропології, особливості українського менталітету, основні етапи формування української матеріальної і духовної культури та цивілізаційного впливу європейської культури на їх формування.	+	+	+		+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Контрольна робота з тем ЗМ1 : РН 1.2 — 15 балів/ 9 балів*.

2. Контрольна робота з тем ЗМ2 : РН 1.3 — 15 балів/ 9 балів.

4. Бліц-опитування з тем ЗМ1 (2 опитування): РН 1.1 – 10 балів/ 6 балів

5. Реферат (ЗМ2): РН1.4 - 20 балів/ 12 балів.

6 Підсумкова контрольна робота (залік): РН 2.1, 2.2 – 40 балів / 24 бали.

* максимальний бал/ пороговий бал для отримання позитивної оцінки з відповідної форми контролю.

- підсумкове оцінювання: залік.

7.2 Організація оцінювання:

Контроль знань студента здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Загальну кількість балів студента формують семестрові бали, отримані з усіх тем двох змістових модулів:

- бали, отримані за модульні контрольні роботи; (за письмові розгорнуті відповіді);
- бали, отримані за самостійну роботу (за підготовку реферату та участь у бліц-опитуванні);
- бали, отримані за підсумкову контрольну роботу (за письмові розгорнуті відповіді).

Зміст курсу поділений на 2 змістових модулів. Кожен модуль включає в себе лекції та самостійну роботу студентів, які завершуються рейтинговим контролем рівня засвоєння знань програмного матеріалу відповідної частини курсу. У змістовий модуль 1 (ЗМ1) входять теми 1 - 4, у змістовий модуль 2 (ЗМ2) – теми 5 –12.

Оцінка успішності знань студентів здійснюється під час семестрового оцінювання (контрольна робота, бліц-опитування, реферати) та підсумкового оцінювання (підсумкова контрольна робота (залік)).

Загальна сума балів – 100 балів (із них, семестрове оцінювання максимум 60 балів; підсумкове оцінювання (залік) – максимум 40 балів).

Змістовий модуль 1 ІСТОРИЧНИЙ ЕКСКУРС УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ОСВІТИ		Змістовий модуль 2 ВІТЧИЗНЯНА УНІВЕРСИТЕТСЬКА ОСВІТА		Підсумкова контрольна робота / Залік
25 залікових балів (максимум)		35 залікових балів (максимум)		40 балів (максимум)
самостійна робота (2 бліц-опитування)	модульна контрольна робота	самостійна робота (реферат)	модульна контрольна робота	
10 (максимум)	15 (максимум)	20 (максимум)	15 (максимум)	

САМОСТІЙНА РОБОТА

Предметом самостійної роботи студентів є опрацювання як окремих тем, так і деяких розділів тем програми курсу. Перевірка рівня засвоєння матеріалу самостійно опрацьованих тем чи окремих розділів здійснюється у формі бліц-опитування на лекціях, оцінювання реферату, модульних контрольних робіт.

На лекційних заняттях проводяться *бліц-опитування* (загалом 2 за семестр) щодо понять та визначень, які студент має засвоїти в процесі опанування програмного матеріалу курсу. Правильна відповідь на одне запитання оцінюється в 1 бал. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент під час одного бліц-опитування – 5.

Реферат студент подає викладачеві не пізніше ніж за два тижні до проведення підсумкової контрольної роботи. Критерії оцінки реферату:

- наукове оформлення реферату, глибоке розкриття проблеми, відображена власна позиція 19-20 балів;
- обґрунтоване розкриття проблеми 15-18 балів;
- тема розкрита неповністю, обмежена джерельна база та обґрунтування 11-14 балів;
- реферат переважно компілятивного рівня 6-10 бали;
- розкритий лише один окремий аспект теми 1-5 бали.

Теми рефератів викладач пропонує студентам на початку ЗМ-1.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ

Після завершення відповідно Змістового модулю 1 і Змістового модулю 2 проводяться *модульні контрольні роботи (МК)*.

Участь студентів у контрольних заходах обов'язкова. МК проводиться письмово. Контрольна робота містить 2 письмові завдання, які потребують розгорнутої відповіді. Правильна відповідь за перше має 7 балів, а за друге - 8. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за МК – 15 балів.

Критерії оцінювання першого питання:

Відповідь повна, обґрунтована, подане власне бачення проблеми, наявні логічні висновки	6-7 балів
Відповідь повна, подане власне бачення проблеми та зроблені ґрунтовні висновки, проте наявні окремі незначні помилки при викладі фактичного матеріалу	4-5 балів
Відповідь фрагментарна, наявні суттєві помилки при викладі фактичного матеріалу, відсутня логіка викладу.	1-3 бали

Критерії оцінювання другого питання:

- повнота розкриття питання 2 бали;
- логіка викладення 2- бали;
- використання основної і додаткової літератури 2 бали;
- аналітичні міркування, вміння робити висновки 2 бали.

Студент, який не виконав вимоги до самостійної роботи, не допускається до складання МК, і даний модуль йому не зараховується.

У випадку відсутності студента з поважних причин відпрацювання та передачі модульних контрольних робіт здійснюються у відповідності до «Положення про організацію освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (п. 7) від 31 серпня 2018 року.

ПІДСУМКОВА КОНТРОЛЬНА РОБОТА (ЗАЛІК)

На передостанній лекції, з усього обсягу пройденого і відведеного на самостійну роботу студентів матеріалу, проводиться *підсумкова контрольна робота, яка має 2 питання*. Студент повинен дати письмову розгорнуту відповідь.

Критерії оцінювання підсумкової контрольної роботи (від 1 до 20 балів за одне завдання)

Відповідь повна, подане власне бачення проблеми, зроблені ґрунтовні висновки й узагальнення	19-20
Відповідь повна, подане власне бачення проблеми та зроблені ґрунтовні висновки, проте наявні окремі незначні помилки при викладі фактичного матеріалу	16-18
Відповідь відображає знання фактичного матеріалу з питання	13-15
Відповідь демонструє знання фактичного матеріалу, але допущені окремі помилки	10-12
Відповідь фрагментарна, відображені лише окремі аспекти проблеми	7-9
Відповідь фрагментарна, наявні суттєві помилки при викладі	4-6
Відповідь містить значні помилки елементарного рівня	1-3

Бали, отримані студентом на підсумковій контрольній роботі, додаються до балів, набраних студентом за результатами семестрового оцінювання (модульні контрольні роботи, бліц-опитування, реферат).

Обов'язковою вимогою для допуску до підсумкової контрольної роботи (заліку) є набрання студентом не менше 20 балів під час семестрового оцінювання. Студенту, який набрав сумарно меншу кількість балів ніж *критично-розрахунковий мінімум – 20 балів*, для одержання заліку необхідно, у визначені викладачем терміни, пройти співбесіду з пропущених тем лекцій для того, щоб набрати критичний мінімум і бути допущеним до складання заліку. Рекомендований мінімум для допуску до підсумкової контрольної роботи (заліку) - **36 балів**.

При простому розрахунку отримаємо:

	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	ПМК / залік	Підсумкова оцінка
<i>Мінімум</i>	<i>15</i>	<i>21</i>	<i>24</i>	<i>60</i>
Максимум	25	35	40	100

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		Лекції	Самостійна. робота
Змістовий модуль 1 ІСТОРИЧНИЙ ЕКСКУРС УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ОСВІТИ			
1.	Вступ. Тема 1. Першоджерела класичної освіти. Особливості західноєвропейської класичної освіти в період Середньовіччя	2	2
2	Тема 2. Найвідоміші середньовічні університети	2	2
3	Тема 3. Університети XVII – XIX ст.	2	2
4	Тема 4. Класичні європейські університети	1	3
5	<i>ольна робота з тем ЗМ1</i>	1	-
Змістовий модуль 2. ВІТЧИЗНЯНА УНІВЕРСИТЕТСЬКА ОСВІТА			
6	Тема 5. Зародження і розвиток вищої освіти в Україні	2	2
7	Тема 6. Заснування університету Св. Володимира у Києві та його діяльність у дореформений період (1834-1863).	2	2
8	Тема 7. Обмеження лібералізації університетського життя у 70-х – на початку 80-х рр. XIX ст.: причини та прояви	2	2
9	Тема 8. Київський університет наприкінці XIX – перші десятиліття XX ст.	2	2
10	Тема 9. Університет у міжвоєнний період та роки Другої світової війни	2	2
11	Тема 10. Київський університет в умовах державної незалежності України	2	2
12	Тема 11. Історична наука в університеті св. Володимира	2	2
13	Тема 12. Внесок професорсько-викладацького складу історичного факультету в розвиток сучасної вітчизняної історичної науки	1	3
14	<i>Контрольна робота з тем ЗМ2</i>	1	
15	<i>Реферат за змістом тем ЗМ2</i>		6
16	<i>Консультація</i>	2	
17	<i>Підсумкова контрольна робота</i>	2	-
	ВСЬОГО	28	32

Загальний обсяг 60 год., в тому числі:

Лекцій – 28 год.; Самостійна робота – 32 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Alma Mater: Університет Св. Володимира напередодні та в добу Української революції 1917 – 1920: мат., док., спогади. – К., 2001. – Кн. 1; К., 2001. – Кн. 2.
2. Василенко М. Кремінецький ліцей і університет св. Володимира: іст.-юрид. розвідка / М. Василенко. – К., 1923.
3. Галілейська О. В. Виникнення англійських університетів: передумови та причини / О. В. Галілейська // Наукові записки НаУКМА. Том 20: Спец. випуск у 2 ч. Ч. 1. – 2002.
4. Енциклопедія Київського національного університету імені Тараса Шевченка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eu.univ.kiev.ua/>
5. З іменем святого Володимира: Київський університет у документах, матеріалах та спогадах сучасників / упоряд. В. Короткий, В. Ульяновський. – К., 1994.
6. Історичний факультет Київського національного університету імені Тараса Шевченка (1834-2004 рр.) / за ред. Г.Д. Казьмирчука. – К., 2004.
7. Історія Київського університету / за ред. О. З. Жмудського. – К., 1959.
8. Історія Київського університету: монографія / І. В. Верба, О. В. Вербовий та ін.; кер. авт. кол. В. Ф. Колесник. – К., 2014.
9. Київський університет імені Тараса Шевченка: сторінки історії і сьогодення / за ред. В.В. Скопенка. – К., 1994.

Додаткові:

1. Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Томаневич Л. М. Університетська освіта: Навч. посібник / Г. Я. Аніловська, Н. С. Марушко, Л. М. Томаневич. – Львів, 2010.
2. Калакура Я. Центр архівістики та джерелознавства в Київському університеті / Я. Калакура, М. Щербак. – К., 2004.
3. Київ у дні нацистської навали. За документами радянських спецслужб. – К., 2003.
4. Київська школа цивілістики: до 175-річчя Київського національного університету ім. Тараса Шевченка / 1834–2009 / за ред. Р. Майданика. – К., 2009.
5. Київський національний університет ім. Тараса Шевченка: шляхами успіху / ред. кол.: В. Скопенко, О. Третяк, Л. Губерський та ін. – К., 2006.
6. Кузьмінський А. І. Вступ до університетських студій: навч. посіб. для студ. ун-тів. / А.І. Кузьмінський. – Черкаси, 2004.
7. Надтока О. М. Університет Св. Володимира за доби статутного лібералізму (1863 – 1884) / О. М. Надтока // Нариси з історії Університету святого Володимира. – К., 2009.
8. Нариси з історії Університету святого Володимира. – К., 2009.
9. Одеський національний університет імені І. І. Мечникова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://onu.edu.ua/ru/geninfo/history>
10. Патриляк І. К. Нариси з історії Київського університету: навч. посібн. для студ. іст. факту / І. К. Патриляк, М. А. Боровик, О. В. Ляпіна. – К.; Ніжин, 2009.
11. Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна за 200 років / Бакіров В.С., Духопельников В.М., Зайцев Б.П. та ін. – Х., 2004.
12. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича в незалежній Україні: до 140-річчя від дня заснування [уклад.: Н. М. Загородна, Н. І. Горюнова, Н. І. Ткач, В. І. Ряба. – Чернівці : Чернівець. нац. ун-т, 2015.
13. Черняк С. Освітня діяльність Київського університету св. Володимира: (1834 – 1863) / С. Черняк. – К., 2011.
14. Encyclopedія. Львівський національний університет імені Івана Франка: [довідк. вид.]: в 2 т. Т. 2 : Л-Я [вид. рада: І. О. Вакарчук (голова) та ін.]. – Львів, 2014.